

## Bölüm 7

### Açmaz

#### ◆ 1. *Tamam ve Giriş. Taktikler ve Strateji. Terk edilmesi gereken açmaz motifinin yeniden uygulanabilme olasılığı..*

Konumsal anlamda her açıdan anlaşılması zor olan altı bölümden sonra, bu bölüm oldukça kolay görünebilir. Sözü ettiğimiz anlamda açmaz konusundan gerçekten bahsetmek gerekir mi gibi bir soru da sorulabilir, çünkü bir oyun açık bir hat veya geçer bir piyon üzerine kurulabilir, ancak; bir açmaz üzerine kurulamaz! Ben bu görüşe katılmıyorum. Bir kural olarak örneğin kaçan rakip şahın peşinde olduğu gibi açmazlar tümüyle taktik durumlarda oluşur, buna rağmen, diğer taraftan bir oyunun planlanmasında öngörülen bir açmaz oyunun bütün gidişatını mantıksal olarak etkileyebilir. Bu konuyla bağlantılı olarak Diyagramlı Oyun 5'te verilen Haken-Giese partisi özellikle ilginçtir. 25...♙g6 hamlesi yedinci hamleden beri ölü olan açmaz motifini yeniden canlandırmasını göstermektedir, çünkü fırsat doğduğunda h3-karesi olan hedefe karşı ...h5 ve ...g4 ile ilerleme tehdidi vardır. Ancak, Beyazların h3-hamlesi açmaz tehdidine karşı bir önleme hamlesi olarak hesaplanmıştır. Bundan dolayı açmaz motifiyle mantıksal bir bağlantısı bulunmaktadır. Sonuç olarak Beyazların h-piyonuna karşı geliştirilecek bir saldırı da sözü geçen açmaz motifi üzerine mantıksal bir değişken olarak düşünülmelidir. Oyunda oynadığı gibi Siyahların bu konuda maceraya atılmamış olmasına veya 25...♙g6 hamlesiyle yeniden başlatılmış olmasına, fakat pişmanlıkla e-hattına yönlendirilmiş olmasına rağmen, erdem ödülünü bulmuştur. Aksi de olabileceğinden dolayı bu durum oldukça soyut kalmıştır. Önemli olan açmaz motifinin büyük stratejik etkilerini öğrenmiş olmamız gerektir.

#### ◆ 2. *Tam ve yarım açmazdaki taş kavramı. Açmazdaki taşın yapabileceği savunma gerçek değildir. Açmazdaki kare (üzerinde açmazda olan taşın bulunduğu kare) konusunda taş değişim kombinasyonları ve bu türden kombinasyonlar için iki ayrı motif.*

Açmazda üç eleman vardır: (1) açmazı oluşturan taş, (2) açmaza alınan rakip taş ve (3) açmaza alınan taşın arkasında duran taş. Birinci taş ikincisi üzerinden üçüncü taşla saldırır, yani açmazdaki taş; açmaza alan taş ile alınmak istenen taşın arasında durmaktadır. Biz bu taşlar için kısaca "açmaza alan", "açmaza alınan" ve "perdelenen" terimlerini kullanacağız. Perdelenen taş genelde damarlarında asil kan taşıyan Şah veya